

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

No 2

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 598 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 29-fevralda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Ilm-fanga baxshida umr ..... Baxtiyor Islamov	8
Kichik biznesni rivojlantirishda “yashil” iqtisodiyotni keng tatbiq qilishning ahamiyati ..... Gulnora Abdurahmonova Kalandarovna, Sanjar Baxodirovich G’oipnazarov	10
Brand Capital as a Determinant of Institutional Prestige and Student Choice in the Higher Education System ... Zufarova Nozima Gulamiddinovna	16
Inson va atrof-muhit dialektikasi: nomutanosiblik ko’rsatkichlari va ekologik muammolar ..... Butaboyev Maxammadjon Tuychiyevich, Maxmudov Nosir Maxmudovich	24
Yashil budjetlashtirish va uni O’zbekistonda joriy etish istiqbollari ..... Meyliev Obid Raxmatullayevich, Gofurova Kamola Xayrulla qizi	30
Iqtisodiyotda ta’lim va fan integratsiyasining asosiy yo’nalishlari ..... Yormatov Ilmidin Toshmatovich	35
Transport vositalari va yo’llar turizm transport infratuzilmasini rivojlantirishning muhim omilidir ..... Agzamov Shaxboz Akmalovich	39
Bank xizmatlarini raqamlashtirish orqali samaradorligini oshirish ..... A. X. Salamov	44
Biznes-reja baliqchilik xo’jaligi rivojlanishi uchun asos sifatida ..... Dosmurotova Shaxista Kengashovna	48
Mamlakatning investitsiyaviy jozibadorligi va uning lizing munosabatlari rivojlanishi bilan bog’liqligi ..... Axmediyeva Aliya Toxtarovna	55
Turizmni rivojlantirish imkoniyatlari ..... Ziyadullayev Ilhom Narkabilovich	63
Tijorat banklari depozit operatsiyalari samaradorligini oshirish muammolari va ularni bartaraf etish yo’llari ..... Shamsiyev Nodir Muratovich	67
Hududlarni rivojlantirishda xorijiy investitsiyalarning samaradorligini oshirish masalalari ..... Shagazatov Oybek bahodirovich	72
Hududlar biznes muhitini rivojlantirish va samarali boshqarish yo’nalishlari ..... Davlatov Sanjar Abdimannonovich	76
Ijtimoiy rivojlanish xulq-atvor paradigmasida yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning nazariy asoslari ..... Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	80
Korxonalar innovatsion faoliyatida raqamli transformatsiyaning muhim yo’nalishlari ..... Yuldasheva Kamola Miraliyevna	84
O’zbekistonda agroturizmni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish (Buxoro viloyati misolida) ..... Yoriyeva Farangiz Murodillayevna	89
Innovatsion tadbirkorlik muhitini kompleks baholashda xalqaro tashkilotlar tajribasi ..... Nazarova Umida Avazovna	94
Turizm faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish samaradorligini oshirishning ayrim usullari ..... Mirzaxodjayev Alisher Botirovich	98
Globallashuv sharoitida transchegaraviy suv resurslardan samarali foydalanishni boshqirish ..... Mirzayev Musurmon Umidullayevich	103
Surxondaro viloyati iqtisodiyotida kichik biznes va tadbirkorlikning o’rni va ahamiyati ..... Fayziyeva Aziza Azamat qizi	108
Ta’lim muassasalarida xarajatlarni moliyaviy nazorat etishning samaradorligi tahlili ..... Eshonqulov Davlatjon Rajabboyevich	113
Ta’minot zanjirini boshqarishda transport logistikasi usullarini takomillashtirish ..... Zoxidova Nazokat Berdimurot qizi	119
Blokcheyn texnologiyasida xavfsizlik masalalari ..... Mamadiyarov Zokir Toshtemirovich	123
Развитие цифровой трансформации банковского сектора Республики Узбекистан ..... Абдурахманова Матлуба Махамдаминовна	129

Asosiy fondlarni hisoblash va baholash usullarini takomillashtirish istiqbollari.....	135
Rixsimbayev Odiljon Qobiljonovich	
Marketingda tovar harakati tizimini optimallashtirish va modellashtirish	141
Sherzod Xolmurodovich Pardayev, Kamola Abdujabborovna Pardayeva	
Iqtisodiy rivojlanish uchun strategik taqsimlash strategiyalari:	
Investitsion Fond Portfellarning qiyosiy tahlili.....	148
Sultonboeva Munira bahodirovna	
Soliq munosabatlarining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati: ilmiy-nazariy qarashlar.....	154
Axrorov Zarif Oripovich, Saidmurodov Feruz Sodiqjon o'g'li	
Взаимосвязь инвестиционной стратегии с оценкой эффективности инвестиционного проекта	159
С. С. Алиева, А. Назаров	
Erkin iqtisodiy zonalarning faoliyati va boshqaruv mexanizmini takomillashtirish.....	167
Sheraliyeva Saida Azatovna	
Xizmat safari xarajatlari hisobining huquqiy asoslari	170
Ergashev Sarvar Xudoynazarovich	
Инклюзивное образование и его особенности.....	175
Зайнутдинова Умида Джалоловна	
Jismoniy shaxslarning mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash va undirish samaradorligini oshirish yo'llari.....	179
Qurbonov Muxiddin Abdullayevich	
Mamlakatda soliq qarzdorligi vujudga kelishining asosiy sabablari va ularni qisqartirish yo'llari.....	184
Hakimov Ulug'bek Furqat o'g'li	
Mulk qiymatini baholash tushunchasi, baholash obyektlari, baholanadigan qiymat turlari.....	188
Izbosarov Boburjon Bahriddinovich, Yoqubboyev Ilhomjon G'ulomjon o'g'li	
O'zbekistonda sug'urta xizmatlarining zamonaviy transformatsiyasi.....	193
G. Adilova	
Biznes subyektlarida samaradorlik masalalarini o'yinlar nazariyasi usuli bilan baholash.....	197
Mardiyev Nurali	
Yengil sanoatda "lean production" konsepsiyasini tatbiq etishning amaliy jihatlar.....	203
Yaxyayeva Inobat Karimovna	
Soliq salohiyatini baholash usullari va ularning tadbirkorlik subyektlari faoliyatiga ta'siri tahlili	207
Borotov Sharofiddin Jumaqul o'g'li	
Ko'chmas mulk bozorini baholashning institutsional asoslari	213
Ishonqulov Nizamjon Fayzullayevich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida turizm xizmatlarini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari.....	221
Amriyeva Shaxzoda Shuxratovna	
O'zbekistonning bank-moliya tizimi hamda unda Islom moliyasi	
instrumentlarini jalb etishdagi joriy tendensiyalar	226
Eshimov Alisher Dasmurodovich	
Tashqi savdoda notarif usullarni qo'llashning iqtisodiy oqibatlarini aniqlash	
metodologiyasi (rivojlangan davlatlar tajribasi).....	234
Norqobilov Akobir Iso o'g'li	
Reklama xizmatlari va uning subyektlar samaradorligini oshirishdagi imkoniyatlari.....	240
Rabbimov Elbek Abdulloyevich	
Ijtimoiy siyosatni amalga oshirishda sog'liqni saqlash tizimini moliyalashtirish asoslari	245
Imonqulov Nuriddin Qo'shmon o'g'li	
Tijorat banklari biznes ekotizimini rivojlantirishning nazariy asoslari.....	250
Shoymardonov Orziqul Jo'ra o'g'li	
Majburiy tibbiy sug'urtaning vujudga kelishi va o'ziga xos xususiyatlari.....	256
Kenjayev Soxib Sayfiyevich	
O'zbekiston Respublikasida zamonaviy soliq ma'murchiligini joriy etish orqali budjet-soliq siyosati	
samaradorligini yanada oshirish.....	260
Yuldasheva Shaxnoza Xojiakbar qizi	
Jahon iqtisodiyotining barqaror rivojlanishida derivativlar bozorining roli	266
Shokirov Mirkamol Mirolim o'g'li	
Boshqaruv hisobida mas'uliyat markazlarini tashkil etish masalalari.....	274
Sobirov Otabek Olimjonovich	

Davlat moliyasini boshqarishda moliyaviy nazorat usullaridan samarali foydalanish yo'llari	277
Kultayev Farxod Shavkatovich	
Tijorat banklari foydasi va rentabilik ko'rsatkichlariga ta'sir etuvchi omillar tahlilini takomillashtirish	281
Normo'minov Temurbek Sheraliyevich	
O'zbekiston Respublikasida tijorat banklari aktivlar sifatini oshirish yo'llari	284
To'ychiyev Otabek Shamshiyevich	
Venchur kapitalining mohiyati va O'zbekistonda venchur tizimini rivojlantirishning institutsional asoslari.....	288
Tadjibayeva Nigora Gulomjonovna	
Innovatsiyalar: zamonaviy iqtisodiyot uchun innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlash zarurati.....	293
Malikova Dilrabo Muminovna, Tursunov Jahongir Ulug'bek o'g'li	
Budjet daromadlarining shakllanishida egri soliqlarning ta'sirini ko'p omilli ekonometrik modellashtrishda tahlil qilish.....	297
Abdunazarova Shahnoza Norqo'chqor qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlarida investitsion jozibadorlikni oshirish yo'llari	302
Abdullayev Boburjon Akbaraliyevich	
Barcha tadbirkorlik subyektlariga teng raqobat sharoitini yaratishda soliq imtiyozlarining o'rni	306
Akbarov Akmalxon Akrom o'g'li	
Hisob siyosati va unda biologik aktivlar hisobini yoritib berish tartibini takomillashtirish	310
Mirzayeva Nargiza Batirovna	
Talabalarning oilali bo'lishiga ta'sir etuvchi omillarga iqtisodiy baholashda yangicha yondashuv.....	314
O. U. Shomurodov, A. A. Suyarov, Z. U. Uroqov, J. S. Urazov, A. T. Ablahatov	
Ways to Use the Experience of Foreign Countries in Creating a Beneficial Business Environment for Entrepreneurship And Improving Taxation	319
Mukhlisa Ikramova	
Aholi turmush darajasini oshirishda moliyaviy savodxonlikning o'rni va iqtisodiy rivojlanishga ta'siri	325
Yusupov Muhammadali Soxib o'g'li, J.D. Xojiyev	
Temir yo'l sanoat korxonalarida ijtimoiy-mehnat munosabatlarini boshqarish bo'yicha xorijiy tajriba.....	329
Kadirova Sharofat Amonovna	
Механизм внедрения аутсорсинговой деятельности в АО “Ўзтемирйўлийловчи”	332
Н. Э. Кахарева	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni yanada rivojlantirish investitsiyalarni jalb qilishda xorijiy mamlakatlar tajribasi	337
Sharipov Bobur Anvar o'g'li	
“STEKLOPLASTIK” MJCHning bozordagi strategik holatini tahlil qilish	342
Musyeva Shoira Azimovna	
Agrar sektorda ekologik toza mahsulotlarni ishlab chiqarishning nazariy masalalari	348
M. Sh. Nazarova, Z. S. Kazakova	
Methodological Foundations of Bank Lending and Classification of Factors Affecting the Features of Obtaining Loans.....	353
Raxmanova Laylo bahodirovna, A. Karimova	
Agrosanoat klasterlarda tovar-moddiy zaxiralar samaradorligini KPI orqali baholash uslubiyati.....	357
Toshpo'latov Azizbek Shermuxamadovich	
Faol tadbirkorlar faoliyatida kambag'al oilalarni iqtisodiy-ijtimoiy holatini yaxshilash imkoniyatlari.....	362
Salamov Ibrohim, Nazarova Maryam Sharifovna, Kazakova Zulayxo Saloxiddinovna, Jonibekov Faxriddin Beknazarovich, Kudratov Rizo Turdibayevich, Ulmasova Oygul Baxtiyorovna, Xamdamova Nasiba Ablakulovna, Xudayberdiyeva Ma'rifat Umarovna	
Xo'jalik yurituvchi subyektlar strategiyasi tahlilining o'ziga xos xususiyatlari	369
Tursunova Shaxnoza Farxod qizi	
Процессы цифровизации АО “Hududgazta'minot”	373
Хусанов Кахрамон Нишонович	
O'zbekistonda aholi turmush darajasini oshirish yo'llari.....	378
Abdullayeva Madina Kamilovna, Eldorbekov G'ofurbek Iskandarbek o'g'li	
Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik subyektlari uchun kredit tizimini takomillashtirish mexanizmi.....	381
Bobayev Isroiljon Abdinabiyeich	
Mamlakatga jalb qilingan xorijiy kapitalning tovarlar va xizmatlar importi salohiyatiga ta'sirini ekonometrik modellar bilan baholash.....	386
Saydullayev Azamat Jo'raqul o'g'li	

O'zbekistonda bank xizmatlari raqobatbardoshligini baholash mazmuni va o'ziga xos xususiyatlari.....	394
Sh. Madraimov	
Kapital bozorida sug'urta kompaniyalar institutsional investor sifatida	397
Xasanova Lola Mamasharifovna	
Yangi O'zbekiston strategiyasida institutsional islohotlarni yanada chuqurlashtirish va ko'p funksiyali raqamlashtirishning ilmiy asoslari	400
B. B. Berkinov	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklari orqali jinoiy yo'l bilan olingan daromadlarni legallashtirish mexanizmlari.....	409
G'afurov Umidjon Bahodir o'g'li	
Rivojlangan mamlakatlarda keksa fuqarolarning bandligini oshirish kam ta'minlangan aholi qatlamini qo'llab-quvvatlash usuli sifatida (Yaponiya tajribasi misolida).....	413
Karimov Bekzodjon Ilxomovich	
Tashqi savdoni oshirishda boj-tarif siyosatini takomillashtirish mexanizmlari	420
Pardayev Ilhomjon G'ulomjon o'g'li	
Финансы или корпоративные финансы	426
Уринов Бобур Насиллоевич	
In Ensuring Economic Development in the Country Green Economy and its Features	432
Akhunova Shakhistakhon Nomonjanovna, Abdusattorova Mokhirabonu Abdugoppor kizi	
Tijorat banklarining investitsiya faoliyatini rivojlantirish yo'nalishlari	437
Jo'rayev O'ktam Panji o'g'li	
Сокращение уровня бедности в Узбекистане.....	443
Амирджанова Ситора Суннат кизи	
Paxtachilik sohasida ishlab chiqarish jarayonlari samaradorligini oshirishning innovatsion yechimlari va uning foydaga ta'sirini baholash	448
S. B. Inoyatov	
Tijorat banklarida muammoli kreditlar bilan ishlash amaliyotidagi muammolar va ularni barataraf etish yo'llari	453
Maxmudov Rahimjon Hamid o'g'li	
Mahalliy budjet daromadlarining nazariy va ilmiy asoslari	460
O'lokulova Feruza Mansurovna	
Kambag'allikni qisqartirish – aholi turmush farovonligini ta'minlashning muhim omili	463
Usmanov Baxodir Baxtiyorovich	
Raqamli marketingni rivojlantirish zaruriyati	469
Xalmuxamedova Zebaxon Babaxanovna	
Tijorat banklari o'rtasidagi raqobatni rivojlantirish orqali fond bozorida aksiyalar narxini barqarorligini ta'minlash istiqbollari	473
M. Yuldosheva	
Konchilik sanoati korxonalarida innovatsion faoliyatni rivojlantirish mexanizmlarining ilmiy-nazariy asoslari	480
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
O'zbekistonda banklar moliyaviy xizmatlari va ular sifatining amaldagi holati tahlili	487
Mirzayev Mirza Abdullayevich	
Oliy ta'lim muassasalarining iqtisodiy samaradorlikning raqobatbardoshligini instituttsional tahlil qilish mexanizmi.....	492
Saydullayeva Saodat Abdumajidovna	
Integrasiya sharoitida to'qimachilik sanoatining rivojlanishi	499
Ziyayeva Muhtasar Mansurdjanovna	
Auditorlik tekshiruvini tashkil etish va o'tkazish jarayonlarini takomillashtirish	503
Karamatova Noiba Husnitdinovna	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning nazariy jihatlarini	510
Mamatov Mamajan Axmadjonovich	
Экономическое сознание и экономическое мышление: теоретический анализ.....	517
Пардаев Мамаюнус Каршибаевич, Мухаммедов Мурод Мухаммедович	
O'zbekiston respublikasi tijorat banklari tomonidan qurilish korxonalarini kreditlashni takomillashtirish yo'llari	522
Sultanov Baxram Begdullayevich	

Роль искусственного интеллекта в современных технологиях медиаобразования в высших учебных заведениях.....	526
Самигова Гуландом Абдужаббаровна	
Talabalarga moliyaviy yordam dasturlari va ularning ta'lim sifatiga ta'siri	534
Mirzayeva Muhlisa Ubaydullo qizi	
Mintaqaviy investitsion jozibadorlik va investitsion siyosat: nazariy talqin	539
Muminov Akmal Tulkunovich	
Mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotida oliy ta'lim tizimining ta'siri	543
Nasimov Adiz Azamat o'g'li, Baxtiyorova Jasmina Jasurovna, Axrorov Zarif Oripovich	
Respublikada fermer xo'jaliklarga xizmat ko'rsatishni rivojlantirish va agroxizmatlar bozorini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash imkoniyatlari	548
Shukurov Ilxom Safarboyevich	
Turli mamlakatlarda oliy ta'limni moliyalashtirish yo'llari	555
Umarova Moxigul Maxmayunus qizi	
Dehqonchilikni innovatsion asosda rivojlantirishning xorijiy tajribasi	560
Yuldashev G'iyos Turabekovich	
Tijorat bank xizmat turlarini islomiy bank xizmatlari orqali rivojlantirish istiqbollari	564
Bayjanova Gozsal Sarsengaliyevna	
Qishloq xo'jaligi mahsulotini baholash va hisobga olishning uslubiy jihatlarini takomillashtirish	570
Boltayev Abror Sayitmuradovich	
Секреты интересного урока в начальной школе	577
Гараева Олеся Владимировна	
Iqtisodiyotni barqaror rivojlanishda yashil iqtisodiyotning o'rni	580
Ibragimova Gulchehra Toxirovna	
Mahsulot va xizmatlarni raqamli transformatsiyasini amalga oshirish algoritmi	584
Kucharov Abrorjon Sobirjanovich, Bobojonov Azizjon Babaxanovich, Abdurakhmonov Abdumalik Abdurashidovich	
O'zbekiston Respublikasining soliq tizimi mamlakatda yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirish vositasi sifatida	591
Nabiyev Feruz Nurmurodovich	

TIJORAT BANKLARI FOYDASI VA RENTABILLIK KO'RSATKICHLARIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILINI TAKOMILLASHTIRISH

Normo'minov Temurbek Sheraliyevich

MBA magistranti

Annotatsiya: Maqolada tijorat banklari mamlakat iqtisodiyotining asosiy tarkibiy qismlaridan biri bo'lib, ularning faoliyati takror ishlab chiqarish ehtiyojlari bilan uzviy bog'liqligi xususida so'z yuritiladi. Shuningdek, banklar bozor mexanizmining asosi bo'lib, ular orqali mamlakat iqtisodiyoti faoliyati tashkil etishiga doir tadqiqotlar amalga oshirilgan.

Kalit so'zlar: Tijorat banklari, pul oqimlari, rentabillik, moliya-kredit tizimi, samara, foyda.

Abstract: The article talks about the fact that commercial banks are one of the main components of the country's economy, and their activity is inextricably linked with the needs of reproduction. Also, banks are the basis of the market mechanism, through which researches on the organization of the country's economy have been carried out.

Key words: Commercial banks, cash flow, profitability, financial and credit system, efficiency, profit.

Аннотация: В статье говорится о том, что коммерческие банки являются одной из основных составляющих экономики страны, а их деятельность неразрывно связана с потребностями воспроизводства. Также банки являются основой рыночного механизма, посредством которого проводятся исследования по организации экономики страны.

Ключевые слова: Коммерческие банки, денежный поток, рентабельность, финансово-кредитная система, эффективность, прибыль.

KIRISH

Tijorat banklari barcha pul oqimlarining, shu jumladan kreditlarning harakatini nazorat qiladi va jamiyatning moliyaviy resurslari va investitsiyalaridan eng foydali foydalanishni ta'minlashga yordam beradi, bunda investitsiyalarning daromadliligi eng foydali bo'ladi. Rentabellik har qanday xo'jalik yurituvchi subyekt, xo'h u sanoat korxonalari, xoh moliya-kredit tizimiga kiruvchi tashkilotlar faoliyati samaradorligining eng muhim ko'rsatkichidir. Lekin bizni aynan tijorat banking rentabelligi qiziqtiradi. Bank rentabelligi bank mablag'laridan foydalanish samaradorligini aks ettiradi. Bu bank ixtiyorida resurslarni jalb qilish va joylashtirish samaradorligi qanchalik yuqori ekanligini ko'rish imkonini beradi.

Rentabellik – bu biznes modelining iqtisodiy samaradorligining o'lchovidir. Bu xarajatlar va sof daromad o'rtaidagi munosabatni aks ettiradi.

Ko'rsatkich yangi biznes loyihasini boshlash, kompaniyani qayta tashkil etish va startaplarga sarmoya kiritish bo'yicha qaror qabul qilishga ta'sir qiladi. Bu tashkilot o'z aktivlari- kapital, xodimlar, uskunalar va boshqa ishlab chiqarish omillaridan qanchalik samarali foydalanishini ko'rsatadi.

Daromadlilik biznes faoliyatining asosiy ko'rsatkichidir. Buni yangi va mavjud kompaniyalar va loyihalar uchun hisoblash muhimdir.

Daromadlilik korxona o'z resurslarini – xodimlar, pul, materiallar va boshqa aktivlarni qanchalik malakali boshqarishini ko'rsatadi.

Rentabellik – ma'lum bir davrda investitsiyalardan sof foyda yoki zararni tavsiflovchi iqtisodiy ko'rsatkichdir. Odatda u dastlabki investitsiyalarning foizi sifatida ifodalanadi.

Kompaniyaning faoliyat sohasiga qarab, rentabellik ko'rsatkichlari o'zgaradi:

Rentabellik korxona faoliyatini tahlil qilishning asosiy ko'rsatkichlaridan biridir. U yangi boshlangan va allaqachon mavjud loyihalar uchun hisoblab chiqilgan.

ADABIYOTLAR SHARHI

Hozirda shiddat bilan rivojlanayotgan bozor iqtisodiyoti sharoitida bank faoliyatini barqarorligi, uning raqobatbardoshligi va kelajakdagi faoliyati ko'p jihatdan o'tgan davrda erishilgan va yo'l qo'yilgan xato va kamchiliklarni aniqlashga bog'liqdir. Shu sababdan tijorat banklarining ko'zlangan maqsadlariga erishishda rentabilligini tahlil qilish muhim sanaladi.

Tijorat banklari sof foydani shakllantirishi va uning tahlilini takomillashtirish masalalari bo'yicha bir qator horijiy va MDH hamda mamlakatimiz iqtisodchi olimlari va mutaxassislari tomonidan juda ko'p ilmiy izlanishlar olib borilgan va hozirgi kunda ham bu ishlar keng ko'lamda davom ettirilmoqda.

Masalan, bu borada Rossiyalik iqtisodchi olim A.D.Sheremet fikriga ko'ra, tijorat banklari hisobot davrida olingan foizli va foizsiz daromadlari va xarajatlarining muvofiqligini ta'minlashi kerak. Ya'ni joriy oydagi daromadlar va xarajatlar shu oyda balans hisobotida aks ettirilishi shart. Shunda tijorat banklari balanslarining haqqoniyligi va sofligi ta'minlangan bo'ladi. Hisobot davrida bankning barcha daromadlari va xarajatlarini taqqoslanishi natijasida bankning sof foydasini aniqlash imkoniyati vujudga keladi va bu jarayon tijorat bankining sof foydasi deyiladi.

Rentabillik tushunchasini – moddiy boyliklarni va boshqa aktivlarni tez sotish va moliya vositalariga aylantirish qobiliyati, yoki bo'lmasa bankning barcha majburiyatini o'z vaqtida to'liq bajara olishi desak mubolag'a bo'lmaydi. Shu fikraga asosan Amerikalik iqtisodchi olim P.Rouz "bank mablag'larni o'ziga maqbul narxlarda hamda aynan shu mablag'lar zarur bo'lganda jalb eta olsa bank daromadli hisoblanadi" deydi.

TADQIQOT METADALOGIYASI

Bankning turli aktivlari, turli risk darajasiga ega bo'lganligi sababli turli darajada foyda keltiradi. Shuning uchun bank o'z aktivlarini risklilik darajasiga, muddatiga va foydalilik darajasiga ko'ra guruhlariga ajratadi. Shunga ko'ra bank rentabilligini aniqlashda asosiy vazifalar deb quyidagilarni aytish mumkin:

1. Banking barcha aktivlarini (zaxiralarni olmaganda) daromad keltiruvchi aktivlar shaklida joylashtirish.
2. Arzon resurslar jalb qilgan holda eng minimal risk bilan bank foydasini orttirish.

Bu vazifalarni amalga oshirishda rentabillik tahlilining guruhlash, taqqoslash, bog'lash, induksiya, deduksiya, sintez, korrelyatsiya, regression tahlili kabi usullardan foydalaniladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Daromadlilik ko'rsatkichi asosida biznesni yanada rivojlantirish rejalari ishlab chiqiladi, xodimlarni boshqarish usullari tartibga solinadi va narxlar hisoblab chiqiladi.

Kompaniyani sotib olayotganda biznesning rentabelligini hisoblash kerak. Bu investitsiya qanchalik tez to'lanishini aks ettiradi. Daromad qanchalik yuqori bo'lsa, kompaniya shunchalik qimmatga tushadi.

Har qanday kompaniya egasi yoki menejeri o'z biznesining rentabelligi imkon qadar yuqori bo'lishini xohlaydi. Daromadni qanday boshqarishni o'rganish uchun unga ta'sir qiluvchi omillarni bilishimiz kerak.

Tashqi omillar

Tashqi omillar – bu tashkilot nazorat qila olmaydigan, lekin uning faoliyatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadigan shartlardir.

Tashqi omillarga nima sabab bo'lishi mumkin:

- Amaldagi qonunchilik, shu jumladan soliq va buxgalteriya tizimlari.
- Iqtisodiy vaziyat.
- Aholining talab darajasi, to'lov qobiliyati.
- Sanksiyalarni joriy etish.
- Biznes qayerda, katta shaharda yoki shaharchada?
- Mahsulotlar sotiladigan yoki xizmatlar ko'rsatiladigan hududda raqobatchilarning mavjudligi.

Ichki omillar

Ichki omillar kompaniyani raqobatchilardan ajratib turadigan muhim xususiyatlarni o'z ichiga oladi:

- ishlab chiqarish salohiyati;
- kadrlar salohiyati;
- mehnat unumdorligi;
- ishlab chiqarish hajmi va samaradorligi;
- marketing tizimining sifati;
- narxlash;
- sifat menejmenti, infratuzilma, tashkiliy rivojlanish;

- texnik yordam;
- kompaniyaning logistika tizimi.

Agar tashqi omillarga moslashish kerak bo'lsa, ichki omillarni boshqarish kerak.

Rentabellik nisbatlarda ifodalanadi. Umumiy nisbatni hisoblash uchun hisobot sanasidagi rasmiy moliyaviy hisobotdan ma'lumotlar olinadi:

Rentabellik – korxona faoliyatining iqtisodiy samaradorligining ko'rsatkichi. U foydaning resursga nisbati sifatida hisoblanadi, samaradorligini baholash zarur. Rentabellik ko'rsatkichlari korxona ishini moliyaviy baholash, kamchiliklarni aniqlash, rejalashtirish uchun ishlatiladi. Har bir rentabellik koeffitsiyenti turli maqsadlarga erishishga qaratilgan, shuning uchun batafsil ma'lumot olish uchun barcha ko'rsatkichlar bo'yicha hisob-kitoblar amalga oshirilishi kerak. Rentabellik chegarasi diskont stavkasi qanday ekanligini ko'rsatadi. Kelajakda olingan mablag'larning sof qiymati 0 ga teng bo'ladi. Bu investitsiya qanchalik samarali ekanligini aniqlaydi va ushbu investitsiyalarning oqilonaligini tahlil qilishga yordam beradi. Daromadlilikni oshirishning asosiy usullari: foydani oshirish va ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish, eng foydali loyihalarni tanlash va savdo kompaniyalari uchun yuqori marjali tovarlarni sotishdir. Bank va uning tarkibiy bo'linmalari uchun eng muhim uchta maqsad yuqori rentabellik, likvidlik va xavfsizlikka erishishdir. Daromadlilik tijorat tashkilotining butun faoliyatining muhim ko'rsatkichidir. Bank faoliyatining rentabelligini tahlil qilish rentabellik va aktivlar rentabelligi, daromadning daromaddagi ulushi va kapitalning yetariligi ko'rsatkichlari o'rtasidagi yaqin bog'liqlikka asoslanadi. Boshqacha qilib aytadigan bo'lsak, imkoniyatlari teng bo'lgan banklar turli natijalarga erishishlari mumkin va aksincha, aktivlar rentabelligi va kapitalning yetariligi bo'yicha sezilarli farqlarga ega bo'lgan banklar bir xil rentabellikka erishishlari mumkin. Tijorat bankining rentabelligi (rentabelligi) samarali bank faoliyatining asosiy xarajat ko'rsatkichlaridan biridir.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa shuki, bank rentabelligini boshqarishning uchta darajasi mavjud. Bank faoliyatining alohida yo'nalishlari rentabelligini boshqarish mas'uliyat markazlarini – bank faoliyatining ayrim yo'nalishlari uchun mas'ul bo'lgan bankning funksional bo'linmalarini aniqlashga asoslanadi. Faoliyatning alohida yo'nalishlari uchun mas'ul bo'linmalar ishining yakuniy natijasini baholash bir necha bosqichlarni o'z ichiga oladi. Birinchi bosqich asosiy bo'lib, bo'linning budjetini, ya'ni tegishli davr uchun xarajatlarni smetasini va ushbu bo'lim javobgar bo'lgan mahsulotlarni yaratish va sotishdan ushbu davrda olingan daromadlar miqdorini aniqlashni o'z ichiga oladi. Ikkinchi bosqichda rentabellik markazlari va xarajatlarni markazlari bo'limlarning xarajatlari va daromadlarini taqqoslash yo'li bilan aniqlanadi. Uchinchi bosqichda bankning ushbu sohasiga mas'ul bo'linmasi tomonidan jalb qilingan resurslardan foydalanish munosabati bilan boshqa funksional bo'linmalarga o'tkaziladigan daromadlar miqdori aniqlanadi.

Bank faoliyatining har bir yo'nalishi samaradorligini baholashning to'rtinchi bosqichida rentabellik markazlarining sof moliyaviy natijasi aniqlanadi. Mikro darajada bank foydasini boshqarish alohida bank mahsulotlarining rentabelligini boshqarishni o'z ichiga oladi. Har bir bank mahsulotini sotishdan olingan foyda uning tannarxi va bozor narxidan kelib chiqib belgilanadi. Bank tomonidan ma'lum turdagi mahsulotlarni yaratish va sotish samarasini hisoblashning o'ziga xos xususiyatlari ularning xususiyati, bank mahsulotlarini yaratish xarajatlari tarkibi va narxlar shakli bilan belgilanadi. Rentabellik ko'rsatkichlari foydaning xarajatlarga nisbatini bildiradi va shu bilan bank faoliyatining yakuniy natijalarini, ya'ni uning moliyaviy resurslaridan olinadigan daromadlilikni tavsiflaydi, mutlaq ko'rsatkichlar tahlilini sifat mazmuni bilan to'ldiradi.

Rentabellik ko'rsatkichlarining iqtisodiy ma'nosi ular har bir bankdan sarflangan (o'z va qarzga olingan) mablag'lardan olingan foydani tavsiflashida namoyon bo'ladi. Foyda bank faoliyatining asosiy ko'rsatkichidir. Bankning daromadlari va xarajatlari o'rtasidagi farq uning yalpi foydasidir.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Анализ и оценка банковской деятельности (на основе отчетности, составляемой по российским и международным стандартам) / Галина Щербакова. Москва: Вершина, 2007. – 464 с.: ил., табл.
2. Банковское дело: учебник / под ред. Г. Н. Белоглазовой, А. П. Кроливецкой. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2007. – 592 с.: ил.
3. Бувич С. Ю., Королев О. Г. Анализ финансовых результатов банковской деятельности: учеб. пособие. – М.: КНОРУС, 2004. – 160 с.
4. Белых Л. П., Устойчивость коммерческих банков. – М. 2002 год. – 255 с
5. Щербакова Г. Н. Анализ и оценка банковской деятельности. – М.: Вершина, 2006
6. Кудайбергенова, С. К. Анализ управления рентабельностью коммерческого банка / С. К. Кудайбергенова, Г. Б. Амангелди. – Текст : непосредственный // Актуальные вопросы экономики и управления : материалы III Междунар. науч. конф. (г. Москва, июнь 2015 г.). – Москва : Буки-Веди, 2015. – С. 39-43. – URL: <https://moluch.ru/conf/econ/archive/134/8317/> (дата обращения: 16.11.2023).

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.